

Posudek diplomové práce Terezy Týmkové

Argiropolis ó aspekty eseje a utopie

Vedoucí práce: prof. PhDr. Anna Housková, CSc.

Oponent: Dr. Juan A. Sánchez

Tereza Týmková předložila promyšlenou studii, která má po všech stránkách vyzrálou úroveň. Její diplomová práce je pozoruhodná již originální volbou tématu, zaměřením na relativně méně komentovaný text D. F. Sarmienta, jenž je pro jiné své dílo i pro své politické působení (v etnické funkci argentinského prezidenta) uznáván jako přední osobnost hispanoamerického 19. století. A své téma autorka pojala z hlediska problému vztahu tohoto díla ke dvoudílnému kontextu uvedenému v názvu práce – schopnost položit si určitý problém je základním znakem literární vědy. Text nazvaný *Argiropolis aneb Hlavní města konfederace laplatských států* (1850) je možné číst i jako politický dokument své doby. Pohled Terezy Týmkové však odkrývá jeho nadčasový význam, který je na počátku rozboru hypotézou a na konci diplomové práce přesvědčivým závěrem. A co je zvláště cenné, tuto nadčasovost nevidí v proklamaci idejí (které v obecné podobě znějí), nýbrž nachází ji v literárnosti textu, který prozkoumá z hlediska znaků literárního žánru eseje, a v jeho souvislosti s kulturní specifikou utopie v hispanoamerickém myšlení.

Delší doba věnovaná přípravě diplomové práce byla využita jako cesta ke kvalitnímu psaní, k hloubce myšlení a poznávání souvislostí. Prostudování mimo jiné rozsáhlé odborné literatury vedlo autorku do stále větší šíře (jako například ke knize o renesanční filosofii kvůli vzniku evropského eseje), ve které se však neztratila. Přetvárné studie vidí ve vzájemných souvislostech a ve vztahu k vlastním úvahám o tématu: to je nejintenzivnější způsob sobě sama, v němž se texty vzájemně šrosovují, inspirativně aktualizují. Autorka bezpečně rozumí i filosofické terminologii (například šaxiologický diskurz pobytu), kterou přivede do své formulace a své argumentace.

Zapojení obecných rysů žánru eseje, jejichž teoretickému popisu se vnuje první část diplomové práce, do rozboru Sarmientova textu umožní uvidět *Argiropolis* v netušené literární a reflexivní bohatosti. Zvýrazní tu genologických rysů autorka zvýrazní esejistickou fragmentárnost, dialogický styl a problematizující kritičnost. Sarmientova kritika autoritativnosti a svévole tehdejší (Rosasovy) vlády v Argentině má obecnější význam neslučitelnosti ducha dialogu a demokracie, jenž je i duchem žánru eseje, s totalitářním režimem. Porozumění pro žánr eseje, jeho evropskou a hispanoamerickou specifičnost i

odlišnost, se projevuje jak obsáhlých dobově resumujících kapitolách o jeho vzniku a povaze, tak i třeba v letmé pronikavé zmínce o rozdílu mezi Sarmientovým smyslem pro potřeby amerického kontinentu a Rodóovým spojováním Latinské Ameriky s evropským kulturním dědictvím. Tereza Týmková má porozumění pro jiný, neevropský pohled: ne te Sarmienta v evropském kontextu, ale na jeho případě ukazuje určitou osobitost hispanoamerického eseje i utopického myšlení.

Sarmient v projekt založení města (v americkém prostředí v 19. i 20. stol. obvyklejším nejlze na evropském kontinentu), je-li by se stalo hlavním městem konfederace Argentiny, Uruguaye a Paraguaye, teprve nedávno rozdelených na samostatné republiky, jeho představa o příchodu podnikavých imigrantů z Evropy a obecně představa co širší bytost pojmá Tereza Týmková jako zčásti spojené s utopickým myšlením: v *Argiropolis* jde totiž o těsně sepiřtí prvky obvykle utopických představou jejich konkrétní realizace (např. umístění města Argiropolis na ostrov v oceáne La Plata má představit rovnost pro všechny tě sjednocené země). Jako nadřazené vidí v domě potěbné jednoty, s předpoklady v tě prosperitě v tě státě (USA, sjednocující se Itálie). Přivě je Sarmientovo předsevzení o potěbně vize: šNamítáte, řle to vě jsou jen sny? Ach ano, sny, ale tyto sny zůlech ujílovka a stáí, kdyřl je národy mají a o jejich realizaci usilují, aby se staly skutečností.

Zajímavá je pro mne úvaha, pro Sarmiento, autor literárně talentovaný, nepsal beletrii; nemusí jít přitom jen o román, nad kterým autorka uvařluje, ale vbec o vyprávění (je-li bývá i součástí klasického řlánru utopie, jak sama uvádí). Ovšem tato otázka má význam pro celé Sarmientovo dílo, jehořli si velmi cenil i Borges, a argumentace zalořená na zaměření celé Sarmientovy osobnosti mi připadá předsevdivá (např. i s možnou analogií k osobnostem budování státu v SR).

Sarmient v výrok řpsát znamená mysletost se dá vztáhnout i na text této diplomové práce. Je pro ni připřznáně jasné řlenění celého textu, nelehká vzájemná provázanost kapitol a přesnost formulací. Oce uji i ř sledné překládání nárořných citátů (byk překládem lze mít místy výhrady). Tato diplomová práce, mimo řádná i svou řlélkou, se dá říst jako profesionální text, v něm řml jsem pro sebe nacházela podnětné postěhy a odkazy.

Práce Terezy Týmkové spluje a přesahuje nároky řladené na diplomovou práci. Doporučuji ji k obřahobě a navrhuji řhodnotit ji jako řvýbornou.

Anna Housková

14. 6. 2013

